

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.bg

Изх. ...1117.....
Дата 31.08.....2015 г.
(Моля, цитирайте при отговор)

**ДО ВРЕМЕННАТА КОМИСИЯ
ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
КОНСТИТУЦИЯТА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТАНОВИЩЕ

от ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

*по писмо Ваш изх. № ВКПК-553-68-3 от
31.07.2015 г.*

относно: Законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (ЗИД КРБ), внесен в Народното събрание със сигнатура № 554-01-144/24.07.2015 г. от председателя на НС Цецка Цачева и група народни представители

На основание:

чл. 122, ал. 1, т. 11 от Закона за адвокатурата.

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Във връзка с писмо Ваш изх. № ВКПК-553-68-3 от 31.07.2015 г. и на основание чл. 122, ал. 1, т. 11 от Закона за адвокатурата, Висшият адвокатски съвет дава следното

СТАНОВИЩЕ:

Висшият адвокатски съвет изразява принципната си подкрепа на предложените промени за изменение и допълнение на Конституцията на

Република България, изложени в Законопроекта за изменение и допълнение на Конституцията на Република България № 554-01-144, внесен от г-жа Цеца Цачева и група народни представители на 24.07.2015 г.

МОТИВИ:

Законопроектът за изменение и допълнение на Конституцията на Република България (ЗИД КРБ) е първа особено важна стъпка към реализацията на цялостната и задълбочена реформа на съдебната власт. Крайната цел на тази реформа е изграждането на добросъвестна, компетентна и работеща система на съдебната власт, която да е способна да осигури реална защита на законните права и интереси на гражданите чрез бързо, ефективно и справедливо правосъдие.

Конкретните предложения, съдържащи се в законопроекта на ЗИД КРБ, дори и да бъдат приети в предложени им вид, биха били крайно неефективни, ако не бъдат бързо последвани от адекватни изменения и допълнения на Закона за съдебната власт, процесуалните кодекси и останалото свързано законодателство.

Много добро впечатление прави едновременното разглеждане на законопроекта на ЗИД КРБ със ЗИД ЗСВ.

По §§ 1, 2 и 3:

Висшият адвокатски съвет намира за правилно предложението за разделяне на Висшия съдебен съвет (ВСС) на три заседателни структури – съдийска и прокурорска колегии, и Пленум. Една от целите на законопроекта на ЗИД КРБ, дефинирана и в мотивите към същия, е осигуряване на независимост на съдебната власт. Предвид тази цел следва внимателно да се прецени дали вътрешното разпределение на квотите на прокурорските и съдийските колегии, дадено в § 2 от законопроекта (чл. 130 а, ал. 2 и ал. 3) осигурява такава независимост. Съгласно предложението, и в двете колегии превес имат членовете по право, заедно с членовете, избирани от НС, пред тези, избирани от професионалните общности. По аналогичен начин са организирани общите заседателни органи на Върховния касационен съд (ВКС) и Върховния административен съд (ВАС). Ето защо би следвало да се прецизират вътрешните квоти в рамките на двете колегии на Висшия съдебен съвет – съдийска и прокурорска, тъй като според предвиденото в § 2 от законопроекта, прокурорската колегия би следвало да има 12 членове, от които един по право (главният прокурор), четирима членове, избрани от Общото събрание на прокурорите, един член, избран от Общото събрание на следователите, и шестима членове, избрани от Народното събрание. Следва да

се прецени внимателно дали това вътрешно разпределение на квотите осигурява търсената независимост на прокуратурата от политически влияния от страна на законодателната и изпълнителната власт. Изложените мотиви са относими и към вътрешното разпределение на членовете на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, тъй като уредбата за избор на председателите на ВКС, ВАС и на главния прокурор се запазва – чл. 129, ал. 2 КРБ. При съдийската колегия, която има общо 13 членове, членовете избирани от професионалната общност, са шестима, а при прокурорската колегия, която има 12 членове, членовете, избирани от професионалната общност, са петима. Общият брой на членовете по право на Висшия съдебен съвет, както и броят на членовете, избрани от Народното събрание, и на членовете, избрани от общите събрания на магистратите, се запазват и ал. 3 на чл. 130 от Конституцията не се променя.

Прехвърлянето на управлението на недвижимите имоти на съдебната власт от министъра на правосъдието към Пленума на Висшия съдебен съвет е действие в правилната посока, тъй като ще премахне съществуващия в момента дуализъм в управлението на дейностите и управлението на материалното им обезпечаване и е една от гаранциите за независимостта на съдебната власт.

По § 4:

Висшият адвокатски съвет изразява своята подкрепа към смисловото съдържание на § 4 от законопроекта, но едновременно с това обръща внимание, че поради своята изчерпателност предлаганата разпоредба не представлява конституционен, а законов текст и следва да бъде приета като допълнение на Закона за съдебната власт.

По § 5:

Висшият адвокатски съвет подкрепя предложението, съдържащо се в § 5 ЗИД КРБ, но трябва да се прецизира разпоредбата, като се разграничи ясно Висшият съдебен съвет като юридическо лице и държавен орган от заседателните му структури – Пленум на Висшия съдебен съвет, съдийска и прокурорска колегия. На конституционно ниво не е ясно изразена концепцията за органа Висш съдебен съвет и неговата компетентност, реализуема вече чрез новите му структури. Висшият съдебен съвет не е и не може да бъде заличен нито като държавен орган, нито като юридическо лице. Още повече тази неяснота и смислово противопоставяне се засилва и посредством разпоредбата на чл. 131 КРБ, според която Висшият съдебен съвет, а не Пленумът на Висшия съдебен съвет или някоя от колегията му

приема решения за назначаването, повишаването, понижаването, преместването и освобождаването от длъжност на магистратите. Ако предложената структура на Висшия съдебен съвет ще копира структурата на ВКС – Висш съдебен съвет като юридическо лице, действащо чрез своите заседателни органи – Пленум и Колегии, това трябва да бъде уредено с подобаващата за Конституцията точност, при условие че се прецени, че въпросът е от компетентността на Народното събрание, действащо по реда на Глава Девета от Конституцията.

Това ясно разграничение следва последователно да се проведе и в законопроекта на ЗИДЗСВ, предложен за обществено обсъждане на 29.05.2015 г. Безспорно в тази част предложените изменения и допълнения следва да се прецизират.

По § 6:

Висшият адвокатски съвет подкрепя допълнението в чл. 150 КРБ, предвидено в **§ 6 ЗИД КРБ**, даващо възможност на Висшия адвокатски съвет, в качеството му на най-висш орган на българската адвокатура, да може самостоятелно да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на закон, с който се нарушават права и свободи на гражданите.

Това предложение е особено необходимо и представлява съществена част от съдебната реформа, чиято основна цел е подобряване качеството на правораздаването и адекватна защита на правата и законните интереси на гражданите. Не следва да се забравя, че съгласно чл. 134 ал. 1 от Конституцията именно адвокатурата е тази, която подпомага гражданите и юридическите лица при защита на техните права и законни интереси.

Адвокатурата е неразривна част от правораздаването. Осигуряването на справедлив съдебен процес в едно демократично общество без участие на адвокати е невъзможно. Адвокатите са в най-пряк и непосредствен допир с гражданите и представителите на юридическите лица и имат най-пълна и всеобхватна информация за техните интереси. Адвокатите представляват гражданите навсякъде, където те имат нужда – пред административните органи и институции, пред други лица, пред прокуратурата, пред съда. Това предпоставя натрупване на огромен обем от информация и голям опит във връзка със защита на правата и свободите на гражданите. Този богат професионален опит позволява вярно да се идентифицират проблемите в нормативната база, включително наличието на противоконституционни текстове.

Като висш орган на адвокатурата, избран от Общото събрание на адвокатите от страната, Висшият адвокатски съвет е в състояние да обобщи подадената от адвокатите информация и да прецени дали е налице основание за сезиране на Конституционния съд.

Предлаганото правомощие на Висшия адвокатски съвет относно сезирането на Конституционния съд е реципрочно на правомощието на Омбудсмана на Република България, регламентирано в ал. 3 на чл. 150 от Конституцията. То се различава по обем от правото на народните представители, президента, Министерския съвет, ВКС, ВАС и главния прокурор да инициират производство пред Конституционния съд, съгласно ал. 1 на чл. 150 на Конституцията. Различава се съществено и от последиците, които поражда констатираното несъответствие между закона и Конституцията от страна на съдилищата, които единствено имат право да спират производството по конкретно дело и да внасят въпроса в Конституционния съд, съгласно ал. 2 на същия член.

Предлаганата нова разпоредба на ал. 4 на чл. 150 от КРБ е от особена важност и поради факта, че от органите, имащи право да сезират Конституционния съд, само адвокатурата е напълно свободна и независима. Тя се самоуправлява и самоиздържа, поради което не е във финансова и каквато и да е друга властова зависимост. Тази независимост позволява на висшия орган на адвокатурата да сезира Конституционния съд и в случаи, при които други органи биха се въздържали.

В заключение Висшият адвокатски съвет споделя предлаганите изменения и допълнения в Конституцията на Република България изразени в предложението от вносителите на законопроект на ЗИД КРБ № 554-01-144 изменения и допълнения на Конституцията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА

